

I. W dniu 22 stycznia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 1, poz. 1).

z tym, że:

1. art. 1 pkt 3 lit. a i b weszły w życie z mocą **od dnia 1 stycznia 2009 r.**,
2. art. 1 pkt 6 lit. a – d oraz lit. f w zakresie ust. 7a pkt 2 wchodzi w życie z dniem **1 września 2009 r.**

Najistotniejsze zmiany zawarte w niniejszej ustawie:

1. Rozszerzono uprawnienie dla nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy oraz co najmniej 3- letni okres zatrudnienie w szkole wyższej **o możliwość zatrudnienia w kolegium pracowników służb specjalnych** (dotychczas tylko w zakładzie doskonalenia nauczycieli) z ustaleniem stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.
2. Do instytucji uprawnionych do prowadzenia szkolenia dla kandydatów na ekspertów ds. awansu zawodowego dodano publiczne placówki doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych oraz wyłączono z konieczności odbycia szkolenia przez osoby posiadające stopień doktora sztuki.
3. Ustawa o zmianie ustawy KN nadaje nowe brzmienie art. 30 ust. 3 KN, określając nowe wartości wskaźników średnich wynagrodzeń nauczycieli:
  - dla nauczyciela stażysty – 100%
  - dla nauczyciela kontraktowego - 111%
  - dla nauczyciela mianowanego – 144%
  - dla nauczyciela dyplomowanego 184% kwoty bazowej ustalonej corocznie w ustawie budżetowej.

Kwota bazowa dla nauczycieli określona w ustawie budżetowej na 2009 r. wynosi:

- od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2009 r. – **2.177,86 zł**
- od dnia 1 września 2009 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. – **2.286,75 zł**

Podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli następuje w ciągu 3 miesięcy po ogłoszeniu ustawy budżetowej z wyrównaniem od dnia 1 stycznia danego roku (**art. 30 ust 11 KN**).

Podwyższenie wynagrodzeń w związku z kwotą bazową określoną dla nauczycieli w ustawie budżetowej na rok 2009 obowiązuje od dnia 1 września następuje nie później niż do dnia 30 października 2009 r. z wyrównaniem od dnia 1 września 2009 r. (**art. 2 ustawy zmieniającej**).

dla nauczycieli	obowiązujące	proponowane od	
	w 2008 r.	1 stycznia 2009 roku	1 września 2009 roku
stażystów	82% z 2074,15 zł (czyli 1701 zł)	2178 zł	2287 zł
kontraktowych	125% z 1701 zł (czyli 2126 zł)	111% z 2178 zł (czyli 2418 zł)	111% z 2287 zł (czyli 2539 zł)
mianowanych	175% z 1701 zł (czyli 2977 zł)	144% z 2178 zł (czyli 3136 zł)	144% z 2287 zł (czyli 3293 zł)
dyplomowanych	225% z 1701 zł (czyli 3827 zł)	184% z 2178 zł (czyli 4008 zł)	184% z 2287 zł (czyli 4208 zł)

4. Zniesiony został obowiązek corocznego ustalania regulaminu wynagradzania nauczycieli przez organy prowadzące będące JST. Regulamin, w którym organy prowadzące szkoły będące jednostkami samorządu terytorialnego, ustalały m. in. Wysokości stawek dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy , szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagradzania za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, wysokość i warunki wypłacania świadczeń będzie ustalany na okres bezterminowy (dotychczas ustalany była na okres od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku). Regulamin podlega uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli.
5. Nowelizacja Karty Nauczyciela wprowadza obowiązek corocznego dokonywania przez jednostki samorządu terytorialnego w terminie do 31 grudnia analizy wydatków ponoszonych na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku kalendarzowym (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego). **W przypadku**

nie osiągnięcia w danym roku wysokości średnich wynagrodzeń, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, ustala kwotę różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku. Kwota różnicy jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i wypłacana do końca roku w formie jednorazowego **dodatku uzupełniającego**.

W terminie **do dnia 10 stycznia** roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza **sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego** w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy.

Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przekłada sprawozdanie w terminie 7 dni od jego sporządzenia:

- regionalnej izbie obrachunkowej;
- organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego;
- dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę;
- związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

Realizacja powyższych postanowień należy do zadań wójta, burmistrza (prezydenta miasta), zarządu powiatu, zarządu województwa.

6. Regionalna Izba Obrachunkowa została zobowiązana do kontroli osiągnięcia w poszczególnych JST wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

7. **Wprowadzono dwa ramowe plany nauczania:**

- a) w roku szkolnym 2009/2010 w klasie pierwszej szkoły podstawowej i klasie pierwszej gimnazjum obowiązywać będzie nowy ramowy plan nauczania, a w pozostałych klasach szkół dotychczasowy ramowy plan nauczania;
- b) w roku szkolnym 2010/2011 nowy ramowy plan nauczania będzie obowiązywał w klasie pierwszej i drugiej szkoły podstawowej oraz w klasie pierwszej i drugiej gimnazjum, a w pozostałych bez zmian.

Od 1 września 2009 r., wchodzi w życie inne zmiany w organizacji pracy szkół. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w art. 42 KN przez ustawę z dnia 21 listopada 2008 r., o zmianie ustawy KN (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 1) nauczyciele będą mieli obowiązek, oprócz realizowania swojego pensum rozliczać dodatkowo, a tym samym przeprowadzić w ramach czasu pracy przynajmniej 1 godziny tygodniowo zajęć opieki świetlicowej lub innych zajęć z uczniami, uwzględniając potrzeby i zainteresowania uczniów.

Zmiany, które wprowadzono w KN powodują, że dyrektor szkoły będzie dysponował **dwoma rodzajami** godzin. Będą to:

- dotychczasowe godziny do dyspozycji dyrektora szkoły w liczbie określonej w poszczególnych załącznikach. Liczba tych godzin została zaplanowana następująco: w klasie 1 szkoły podstawowej i 1 gimnazjum zgodnie ze zmienionymi planami nauczania w wymiarze **3 godzin** w trzyletnim cyklu kształcenia. W klasie 2-3 szkoły podstawowej i 2-3 gimnazjum zgodnie z przepisami dotyczącymi dotychczasowych ramowych planów nauczania w wymiarze **4 godzin** w dwuletnim cyklu kształcenia, natomiast w klasie 4-6 szkoły podstawowej bez zmian;
- godziny do dyspozycji dyrektora szkoły w liczbie ustalonej przez dyrektora, przeznaczone na zapewnienie możliwości realizowania przez nauczycieli obowiązku, o którym mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 KN. W roku szkolnym 2009/2010 – 1 godzina w tygodniu, zaś od roku szkolnego 2010/2011 – 2 godziny tygodniowo zarówno dla szkół podstawowych jak i do gimnazjum.

W związku z tym, dotychczasowe godziny do dyspozycji dyrektora będzie można przeznaczyć na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych;

- realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych a w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa, także na dodatkowe zajęcia edukacyjne z **języka obcego, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego**, nie ujęte w ramowym planie nauczania;
- zorganizowanie zajęć dla grupy uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i zajęć ruchowych o charakterze korekcyjnym;
- nauczanie historii i geografii kraju pochodzenia mniejszości narodowych i dziedzictwa kulturowego mniejszości etnicznych – w szkołach z nauczaniem w języku mniejszości narodowych, etnicznych lub w języku regionalnym.

Z wyżej wspomnianych godzin do dyspozycji dyrektora (tzw. płatnych) należy realizować zajęcia wychowania do życia w rodzinie, w klasach gimnazjum, w których obowiązująca jest nowa podstawa programowa. Projekt zmiany rozporządzenia w tej sprawie jest zamieszczony na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Dodatkową zmianą będzie odejście od konieczności zbierania zgody rodziców na udział dziecka w zajęciach z wychowania do życia w rodzinie. Jeżeli rodzice nie będą chcieli, aby ich dziecko brało udział w tego typu zajęciach, muszą wnieść sprzeciw w formie pisemnej do dyrektora placówki. W przeciwnym wypadku uczeń zostanie obligatoryjnie objęty obowiązkiem uczestniczenia w zajęciach z WDŻ (wychowania do życia w rodzinie).

Od 1 września 2009 r. dyrektor będzie rozporządzał, drugim rodzajem godzin do dyspozycji, wynikających z **art. 42 ust. 2 pkt 2 KN**. Obowiązek ten został wprowadzony wobec wszystkich nauczycieli (nauczycieli wychowawców świetlicy, bibliotekarzy, pedagogów itd.) za wyjątkiem dyrektorów i wicedyrektorów szkół, nauczycieli pełniących inne stanowisko kierownicze w szkole. Godziny te nie są dodatkowo płatne, trwają **60 min.** i wynikają z obowiązku prowadzenia w ramach czasu pracy oraz ustalonego wynagrodzenia przez nauczycieli szkół podstawowych, podstawowych specjalnych, gimnazjów i gimnazjów specjalnych. Mogą zostać zaplanowane na zajęcia opieki świetlicowej lub zajęcia przeznaczone w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły **1 godzina tygodniowo** (od 1 września 2010 r. – 2 godziny).

W ramowych planach nauczania w klasie 1-3 szkoły podstawowej przewidziano, że w klasach tych nie zmieni się tygodniowa liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w cyklu kształcenia (60 godzin). Natomiast zmniejszeniu z 6 do 3 uległa tygodniowa liczba dotychczasowych godzin do dyspozycji dyrektora szkoły. Zwiększono tygodniowy limit obowiązkowych godzin dla ucznia i dla każdej klasy uczącej się wg nowej podstawy programowej. Wynosi on **24 godziny**. Od roku 2009/2010 oprócz wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, wprowadzone będą także nowe podręczniki. Każdy nauczyciel szkoły podstawowej, dokonując wyboru podręcznika powinien przeanalizować jego zawartość. W przypadku podręczników do nauczania języka obcego nowożytnego nie będą stosowane oznaczenia wskazujące na poziom zaawansowania, w przeciwieństwie do gimnazjum. Nauczyciel każdego przedmiotu odpowiada przed dyrektorem szkoły za program, który wybrał lub napisał. Jego obowiązkiem jest sprawdzenie czy program ten zawiera wszystkie treści zapisane w podstawie programowej dla danego przedmiotu.

W ramach edukacji wczesnoszkolnej w 3-letnim okresie nauczania postanowiono, że klasa powinna mieć także zorganizowane co najmniej: **190 godzin** języka obcego nowożytnego, po **95 godzin** edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i zajęć komputerowych oraz **290 godzin** wychowania fizycznego. Decyzję o podziale treści i godzin, zgodnie z nowym rozporządzeniem podejmuje nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej.

8. Zniesiono obowiązek uzyskiwania przez organy prowadzące szkoły lub placówki opinii kuratora oświaty w sprawie określania:
  - zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego;
  - zasad udzielania i rozmiaru zniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznawanie zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3;
  - tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół nie wymienionych w ust. 3, nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, nauczycieli szkół zaocznych, nauczycieli kolegiów, pracowników służb społecznych, nauczycieli w systemie

kształcenia na odległość, nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin, pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy o systemie oświaty, bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i w systemie kształcenia na odległość.

9. Organ prowadzący szkołę lub placówkę (**a nie jak dotychczas dyrektor za zgodą organu prowadzącego**) będzie uprawniony do określania przypadków w jakich nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć można obniżyć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, oraz warunków i trybu tego obniżania. Zadanie to zostało przypisane Radzie Gminy, Radzie Powiatu, Sejmikowi Województwa i jednocześnie wykreślono to zadanie z zadań wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa. Zgodnie z art. 6 ustawy zmieniającej, nauczyciele pełnozatrudnieni, którzy w dniu wejścia w życie ustawy mają obniżony wymiar godzin zajęć na podstawie art. 42a ust. 1 zachowują to prawo, nie dłużej niż do 31 sierpnia 2009 r.
10. Przepisy **art. 7** ustawy zmieniającej informują o wpisaniu z urzędu na listę ekspertów tych ekspertów, którzy zostali z niej skreśleni na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 542). Do dnia 31 grudnia 2010 r. powinni oni ukończyć stosowne szkolenie dla ekspertów, gdyż w przeciwnym wypadku zostaną skreśleni z tej listy z dniem 1 stycznia 2011 r. Z obowiązku odbycia szkolenia zwolnieni są eksperci posiadający stopień naukowy doktora lub stopień doktora sztuki.